

• **Ορισμός** έννοιας

Ρατσισμός = η αντίληψη ότι μια ομάδα ανθρώπων διαθέτει χαρακτηριστικά ανώτερα από μια άλλη.

• **Μορφές** ρατσισμού

- ✓ **Φυλετικός:** η αντίληψη ότι μια φυλή υπερέχει κάποιας άλλης: η θεωρία του ναζισμού περί υπεροχής της Αρίας φυλής, ο αντισημιτισμός = η πίστη πως οι Εβραίοι εκμεταλλεύονται οικονομικά τον κόσμο.
- ✓ **Κοινωνικός:** οι διακρίσεις σε βάρος των γυναικών και μεταξύ των κοινωνικών τάξεων (διακρίσεις σε βάρος δούλων στην αρχαιότητα, διαχωρισμός πλούσιων και φτωχών) διακρίσεις σε βάρος μειονοτήτων όπως φορείς του AIDS, ΑμεΑ, ο διαχωρισμός των επαγγελματιών σε ανώτερα και υποδεέστερα.
- ✓ **Εθνικός:** η αντίληψη ότι ένα έθνος είναι ανώτερο από ένα ή όλα τα άλλα (εθνικισμός) και ότι οι υπόλοιποι λαοί οφείλουν την εξέλιξη του πολιτισμού στο έθνος αυτό.
- ✓ **Θρησκευτικός:** η αντίληψη ότι μια θρησκεία είναι ανώτερη και η μόνη αληθινή έναντι των άλλων.

• **Αίτια** ρατσισμού

Πολιτικά

- οι πολεμικές αναμετρήσεις,
- οι εδαφικές διεκδικήσεις ή/και η υποδούλωση, η καταπίεση και η εκμετάλλευση κάποιου λαού από κάποιον άλλο,
- η υπέρμετρη εθνική υπερηφάνεια που εξελίσσεται σε εθνικό εγωισμό.

Κοινωνικά

- ο θρησκευτικός φανατισμός,
- η εκπαίδευση, η άγνοια ή η ελλιπής ενημέρωση για τους άλλους λαούς,
- η ανεργία,
- ο υψηλός αριθμός μεταναστών σε κάποιο κράτος που δημιουργεί αισθήματα ανασφάλειας,
- οι θρησκευτικές προλήψεις και προκαταλήψεις που φανατίζουν τους πιστούς.

Ψυχολογικά

- η δυσκολία να αποδεχθεί ή να εξοικειωθεί κανείς με το διαφορετικό,
- η τάση των ανθρώπων να βρίσκουν ελαττώματα στους άλλους, έτσι ώστε να νιώθουν υπεροχή,
- η τάση τους να κατηγοριοποιούνται σε ομάδες, για να νιώθουν ότι κάπου ανήκουν και διαφέρουν από τη μάζα.

• **Συνέπειες** ρατσισμού

- ✓ Προσβάλλει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.
- ✓ Περιθωριοποιεί όσους δεν είναι ίδιοι με το σύνολο.
- ✓ Καλλιεργούνται αισθήματα υπεροχής και εκμετάλλευσης συνανθρώπων.
- ✓ Προκαλούνται συχνά αναταραχές και γίνονται εξεγέρσεις.
- ✓ Παραβιάζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα κι εμποδίζεται η φιλία μεταξύ των ανθρώπων.

• **Τρόποι αντιμετώπισης** ρατσισμού

1. πλατιά και βαθιά αντιρατσιστική εκπαίδευση,
2. συστηματική επαφή με την ιστορία και τον πολιτισμό των άλλων λαών,
3. γνωριμία με άλλες χώρες μέσα από σχολικές εκδρομές, προβολές, ανταλλαγές μαθητών,
4. πρωτοβουλίες των κρατών για συνεργασίες σε πολιτικό, οικονομικό, πολιτιστικό επίπεδο (π.χ. οργάνωση συνεδρίων, κοινών εκθέσεων έργων τέχνης),
5. συνειδητοποίηση ότι οι λαοί έχουν πολύ περισσότερα κοινά στοιχεία από διαφορές.